

PROGRAM REALIZACJI
WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA
ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 55
IM. JAROSŁAWA IWASZKIEWICZA W KRAKOWIE
2018/2019

oprac. mgr Piotr Kasprzycki

Podstawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w przedszkolach, szkołach i placówkach regulują m.in. *Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty*, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia oraz *Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.*, wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedną z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły. Szczegółowe regulacje wprowadzają rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, m. in. w sprawie doradztwa zawodowego z dn. 18.08.2018, w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół oraz w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Główny cel realizacji doradztwa zawodowego w szkole podstawowej

Działania z zakresu doradztwa zawodowego obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkół podstawowych mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji.

A. Działania związane z doradztwem zawodowym

Tematyka działań w obszarze doradztwa zawodowego dla klas VII i VII szkoły podstawowej:

Poznawanie własnych zasobów

Uczniowie:

- rozpoznają własne zasoby, (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe – np. poprzez wykonywanie testów diagnostycznych, omawianie i analizę wyników)
- dokonują syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno – zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł
- rozpoznają własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno – zawodowych
- określają aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji
- określają własną hierarchię wartości i potrzeb

Świat zawodów i rynek pracy

Uczniowie:

- wyszukują i analizują informacje na temat zawodów oraz charakteryzują wybrane zawody uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwość ich uzyskiwania (poszukiwanie informacji w artykułach prasowych, publikacjach)
- porównują własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców

- wyjaśniają zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem lokalnego i regionalnego rynku pracy
- uzasadniają znaczenie pracy w życiu człowieka
- analizują znaczenie i możliwości doświadczania pracy
- wskazują wartości związane z pracą i etyką zawodową
- dokonują autoprezentacji

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczniowie:

- analizują oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji
- analizują kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznawania własnych zasobów
- charakteryzują strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej
- określają znaczenie uczenia się przez całe życie

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych

Uczniowie:

- dokonują wyboru dalszej ścieżki edukacyjno – zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym
- określają cele i plany edukacyjno – zawodowe uwzględniając własne zasoby
- identyfikują osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno – zawodowej

- planują ścieżkę edukacyjno – zawodową uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

Metody i formy realizacji działań:

- metody aktywizujące: burza mózgów, drama,
- metody rozwijające kreatywność, np. fotoprojekcja,
- prezentacje multimedialne i dyskusje z podziałem na grupy,
- rozwiązywanie i omawianie wyników testów predyspozycji zawodowych, zainteresowań, ról grupowych, etc.
- autoprezentacja
- zajęcia doskonalące umiejętność pracy w grupie
- udział w zajęciach pozaszkolnych: warsztatach, grach diagnostycznych (Chłopska Szkoła Biznesu, Oil City), imprezach zawodowawczych (Festiwal Zawodów, Ogólnopolski Tydzień Kariery, Małopolski Dzień Ucznia się, Światowy Tydzień Przedsiębiorczości, dni otwarte wybranych szkół średnich - we współpracy z rodzicami

Terminy realizacji działań określone są odrębnie dla poszczególnych klas we współpracy z wychowawcami

Osobami odpowiedzialnymi za realizację działań z zakresu doradztwa zawodowego są nauczyciele, w szczególności wychowawca oraz doradca zawodowy. **Wychowawcy** określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia. Włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego; realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych; wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej; współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno - zawodowej ich dzieci; współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji

działań związanych z doradztwem zawodowym. **Doradca zawodowy** określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej; prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu; wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym; systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym; planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami; współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z doradztwem zawodowym; gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z doradztwem zawodowym; współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno - gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

B. Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 3 w Krakowie (Zespół Orientacji i Poradnictwa Zawodowego)
- Małopolski Instytut Kultury (warsztaty dot. przedsiębiorczości, gra Oil City)
- Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP (szkolenia, warsztaty, konferencje)
- Urzędy pracy, centra informacji i planowania kariery zawodowej oraz obserwatoria rynku pracy (udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych, udostępnianie publikacji m.in. na temat bieżącej sytuacji na rynku pracy;
- Organizacje pozarządowe (propagowanie idei wolontariatu)

Dobre praktyki w zakresie organizacji zajęć doradztwa zawodowego w klasach VII i VII

- Współpraca z wychowawcami klas m. in. w zakresie ustalenia harmonogramu
- Przeprowadzenie zajęć w formie warsztatów stanowiących spójną całość, o zaplanowanej tematyce, przejrzystej strukturze, w krótkich odstępach czasu, np. dwa razy w tygodniu
- Umożliwienie uczniom udziału w zajęciach pozaszkolnych związanych z tematyką zawodoznawczą

Obszar tematyczny	Liczba godzin
Poznawanie własnych zasobów	2 h
Świat zawodów i rynek pracy	4 h
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	2 h
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych	2 h
Razem	10 h

Literatura uzupełniająca

Anna Kępińska – Frąckowiak: „Scenariusze warsztatów z zakresu doradztwa zawodowego” Łódź 2015

Joanna Minta: „Od aktora do autora. Wspieranie młodzieży w konstruowaniu własnej kariery”. Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, Warszawa 2012

Danuta Piróg: „Zamek - Rozpoznawanie Predyspozycji Zawodowych. Materiały metodyczno – informacyjne i narzędzia dla nauczycieli, doradców zawodowych, psychologów, pedagogów i rodziców, Warszawa 2015

Materiały „Modułowego programu poradnictwa zawodowego dla uczniów szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków, red. dr Marian Piekarski, mgr Elwira Ządecka, Kraków 2017 oraz materiały szkoleniowe Krakowskiej Szkoły Doradztwa Zawodowego

Proponowane narzędzia diagnostyczne:

Edyta Charzyńska, Ewa Wysocka: „Skala Zdolności Specjalnych”, wyd. Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, Katowice 2015

Edyta Charzyńska, Ewa Wysocka: „Kwestionariusz Osobowości i Myślenia Twórczego”, wyd. Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, Katowice 2015

Role w grupie, Kwestionariusz samooceny, opr. M. Kożusznik